

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30², 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 47 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. IX-2251 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ GYNYBOS IR SAUGUMO SRITYJE, ĮSTATYMO NR. XI-1491 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIJŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 16 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(toliau - Projektai)
(TAP-22-757; TAIS Nr. 22-6566)**

2022-05-06 Nr.NV-1246

Vilnius

Skubos tvarka įvertinę Projektų atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. siūloma pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymą, atkreipiame dėmesį, kad turi būti keičiamas bei kartu teikiamas dar vieno įstatymo pakeitimo projektas - 2017 m. gegužės 2 d. priimto *Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328* pakeitimo projektas, nes minėto įstatymo 35 straipsnyje taip pat yra nuoroda į socialines įmones.

Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30², 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 47 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Projektas-1):

2. Projekto-1 lyginamojo varianto 1 straipsnyje pateikiamas *darbo asistento* apibrėžimas nesutampa su Projekto-1 1 straipsnyje pateikiamu apibrėžimu. Būtina patikslinti Projekto-1 lyginamąjį variantą.

3. Projekto-1 7 straipsniu keičiamo Užimtumo įstatymo 35 straipsnio 4 dalyje, be kita ko, pildoma šiuo metu įstatyme galiojanti nuostata, ir numatoma, kad darbdaviai dėl atitinkamų priemonių įgyvendinimo gali teikti ne tik pasiūlymus, bet ir paraiškas, prašymus. Siūlome įvertinti ar analogiškai neturėtų būti keičiama ir šio straipsnio 5 dalis, prireikūs kiti straipsniai.

4. Projekto-1 8 straipsniu keičiamo Užimtumo įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje duodama nuoroda „Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbdaviams, <...>“. Mūsų nuomone, ši nuoroda

nėra teisiškai korektiška, nes šio straipsnio pirmojoje dalyje nėra nurodomi ar įvardijamai darbdaviai. Siūlome patikslinti.

5. Atsižvelgiant į Projekto-1 12 straipsniu keičiamo Užimtumo įstatymo 44 straipsnio nuostatas (kur paramos formuluotė „*darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimas*“ keičiama į „*darbo vietų pritaikymo subsidijavimas*“), turi būti atitinkamai keičiamos ir Užimtumo įstatymo 41 straipsnio 4¹, 4², 4⁴ dalys, kuriose duodama nuoroda į „*darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimą*“ (šios dalys Projekte-1 nėra siūlomos keisti).

6. Atkreipiame dėmesį, kad nėra aišku (aiškinamajame rašte nepateiktas pagrindimas ar paaiškinimas), kodėl Projekto-1 15 straipsnio 5 dalyje po nuorodos į Užimtumo įstatymo 35 straipsnio 4 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytas aplinkybes, skliausteliuose nurodomos ne visos sąlygos, išdėstytos Užimtumo įstatymo 35 straipsnio 4 dalies 5 punkte (Projekto-1 7 straipsnis) (pvz., nėra nuorodos - *neturėjo administracinės nuobaudos, skirtos pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą* ir pan.). Siūlome įvertinti šį aspektą, esant poreikiui – atitinkamai patikslinti 15 straipsnio 5 dalį suderinant su Užimtumo įstatymo 35 straipsnio 4 dalies 5 punktu ir/ar aiškinamąjį raštą.

7. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (2021 m. lapkričio 18 d. d. įsakymo Nr. 1R-388 redakcija) 123 punkte pateiktą pavyzdį, siūlome patikslinti Projekto-1 pavadinimą - po skaičiaus „45“ įrašant žodį „ir“ (atitinkamai tikslintini ir lydimieji dokumentai - Vyriausybės nutarimo projektas, aiškinamasis raštas ir t.t.).

8. Projekto-1 lyginamojo varianto 10 straipsnyje keičiamo Užimtumo įstatymo 42 straipsnio 1 dalyje netiksliai parodyti siūlomi keitimai (lyginant su šiuo metu galiojančia redakcija).

9. Aiškinamojo rašto 10 punkte nurodoma „*Įstatymų projektai atitinka Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus. Įstatymo projekto Nr. 1 sąvokos „darbo asistentas“ įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka yra atliekamas*“. Mūsų nuomone, teikiant Seimui Projektus, aiškinamajame rašte turėtų būti pateikta informacija ne apie atliekamą, bet atliktą įvertinimą Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Aiškinamojo rašto 12 punkto 3 papunktyje (Projekto-1 įgyvendinamieji teisės aktai) reikia patikslinti nuorodą į 2017 m. liepos 5 d. įsakymą Nr.V-388 priėmusį subjektą (ši įsakymą priėmė Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius).

Dėl Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pastabų neturime.

Dėl susijusių aspektų

Projektų rengėjai siūlo nuo 2023 m. sausio 1 d. pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymą.

Įstatymų leidėjas Socialinių įmonių įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje yra nustatęs pareigą atlikti šio įstatymo nuostatų ex post vertinimą - *„Šiame įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo poveikio ex post vertinimas atliekamas iki 2022 m. lapkričio 1 d. už laikotarpį nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2022 m. birželio 30 d. Šio vertinimo ataskaitoje nurodomos teigiamos ir neigiamos šiame įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo pasekmės ir pasiūlymai dėl jo tobulinimo“*. Atkreipiame dėmesį, kad ex post vertinimas nėra atliktas (tik aiškinamajame rašte paminėta, kad „<...> Šis vertinimas skirtas nustatyti teigiamas ir neigiamas pasekmes Socialinių įmonių įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo, kuris susijęs tik su segreguotomis darbo vietomis, tačiau ši Socialinių įmonių įstatymo nuostata nereiškia, kad iki ex post vertinimo atlikimo sisteminiai pokyčiai, kuriais siekiama kuo aktyvesnio asmenų su negalia dalyvavimo darbo rinkoje ir įgyvendinti Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių komiteto rekomendacijas parengti bei įgyvendinti veiksmingas strategijas ir programas, skirtas neįgaliųjų užimtumui padidinti atviroje darbo rinkoje panaikinus segreguotas darbo aplinkas, negali būti priimti“).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Daiva Gubistienė